

Kiropraktorer i Region Midt: Vejledning vedrørende patienter med symptomer på dissektion af præcerebrale kar

Region Midt, januar 2014

Dissektion af præcerebrale kar:

Symptombilleder, hvor der skal rejses mistanke om præcerebral kardissektion

1. Hovedpine og nakkesmerter uden ledsagende neurologiske symptomer

Der findes ikke en bestemt type hovedpine eller nakkesmerte, som entydigt peger på dissektion. Videnskabelige studier har vist at isoleret smerte forekommer oftere ved dissektion af arteria vertebralis end af arteria carotis, men at smerterne opleves meget forskelligt og at der ikke findes et specifikt smertebillede (Arnold, JNNP, 2006). Dissektion er en sjælden årsag til isoleret hovedpine og nakkesmerter, men ved følgende smertebeskrivelser bør dissektion overvejes:

- a) Pludseligt eller hurtigt indsættende hovedpine eller nakkesmerte af en karakter som patienten ikke kender fra tidligere.
- b) Hovedpine (oftest cervico-occipital) ledsaget af smerteudstråling til øjne eller ansigt (oftest unilateralt).

2. Hovedpine og nakkesmerter med ledsagende neurologiske symptomer

Neurologiske symptomer betinget af dissektion kan skyldes blodprop i hjernen/nethinde eller lokal nervepåvirkning. Symptomer opstår oftest tidsmæssigt relateret til hovedpine/nakkesmerte, men kan forekomme både før og efter. Følgende symptomer og neurologiske fund skal rejse mistanke om påvirkning af hjerne eller nerver (DeBette, Lancet Neurol 2009).

- a) Horner's syndrom: Ptose (hængende øjenlåg) og miosis (lille pupil) på samme side.
- b) Amaurosis fugax (forbigående synstab på et øje) eller retinal iskæmi (vedvarende synstab på et øje).
- c) Transitorisk cerebral iskæmi (TCI): Pludseligt indsættende og forbigående neurologisk symptomer:
  - afasi eller dysartri
  - halvsidig facialispærese
  - hemipærese eller styringsbesvær
  - i sjældne tilfælde svimmelhed eller dobbeltsyn.
- d) Apopleksi: Symptomer som beskrevet under TCI med en varighed på mere end et døgn.

Anbefaling

- 1) Før kiropraktisk behandling af columna cervicalis for nakkesmerter eller hovedpine bør patienten adspørges om neurologiske symptomer.
- 2) Ved nyopstående neurologiske symptomer skal patienten altid henvises til den relevante neurologiske afdeling (Aarhus / Holstebro):
  - Hvis symptomerne opstår under kiropraktorbehandling, skal patienten indlægges akut: Ring 112.
  - Såfremt de neurologiske symptomer er opstået før kiropraktorbehandlingen bør patientens egen læge eller vagtlæge omgående kontaktes med henblik på henvisning til Neurologisk Afdeling.
- 3) Ved isoleret hovedpine/nakkesmerte, hvor der rejses mistanke om dissektion, bør patientens egen læge eller vagtlæge omgående kontaktes med henblik på henvisning til den relevante neurologiske afdeling.

Niels Hjort, afdelingslæge, PhD / Paul A von Weitzel-Mudersbach, overlæge, PhD
Neurologisk Afdeling F, Aarhus Universitetshospital

Ledende overlæge Karin Geisler
Neurologisk Afdeling, Hospitalsenheden Vest, Holstebro